

Lợi ích của việc sử dụng mạng xã hội trong giảng dạy tiếng Anh và một số đề xuất ứng dụng

Bùi Thị Thanh Lan, Nguyễn Thị Thu Hằng*

ThS, Khoa Tiếng Anh, Trường Đại học Thương mại

Received: 02/3/2024; Accepted: 5/3/2024; Published: 25/3/2024

Abstract: Social networks are becoming an indispensable part of modern life. This is an opportunity for teachers to approach learners more closely and frequently, helping to engage learners more and more effectively in the lesson. This article summarizes some of the advantages of using social networks in teaching English as a foreign language and proposes some suggestions for English teachers to use social networks for language classes.

Keywords: Social networks, benefits

1. Đặt vấn đề

Mạng xã hội (social media) là những công cụ công nghệ thông tin và truyền thông được sử dụng bởi con người để giao tiếp trực tuyến. Theo (Kaplan & Haenlein, 2010), mạng xã hội là một nhóm ứng dụng internet cho phép tạo ra nhiều nội dung khác nhau trên thế giới. Nhiều loại mạng xã hội đã xuất hiện trong thập kỷ qua, ví dụ như Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, v.v (Monica & Anamaria, 2014). Những mạng xã hội này thường được sử dụng bởi mọi người, đặc biệt là sinh viên đại học vì chúng là mang đến những tiện ích tuyệt vời và những điều thú vị đối với họ. Như đã nêu bởi Chou (2014), mạng xã hội có một số đặc điểm như tương tác, chất lượng mang tính chất nền tảng và cơ chế chia sẻ kiến thức. Do đó, thông qua mạng xã hội, sinh viên có thể làm nhiều việc từ giải trí cho đến học tập. Ví dụ, họ có thể liên lạc và kết bạn với những người khác từ mọi nơi, thành phố và quốc gia khác nhau. Là người dùng, sinh viên có thể tìm thấy một số hình ảnh hoặc video về tình hình thế giới từ các quốc gia khác nhau qua mạng xã hội như Instagram. Sinh viên cũng có thể cập nhật thông tin về những điều diễn ra tại nơi họ ở, tại đất nước của họ cũng như bất kỳ nơi nào trên thế giới. Phải nói rằng, thế giới trực tuyến đã thay đổi đáng kể trong những năm vừa qua (Wang et al., 2011). Nhiều sinh viên dành hàng giờ trên các trang mạng xã hội như Facebook, YouTube, Instagram, WhatsApp, Twitter và nhiều trang web hoặc ứng dụng đa truyền thông khác. Các sinh viên Việt Nam cũng không phải là ngoại lệ. Tuy nhiên theo quan sát ban đầu và các cuộc trò chuyện không chính thức, hiện nay sinh viên chủ yếu sử dụng mạng xã hội cho việc kết nối, giao tiếp bằng tiếng mẹ đẻ. Trong khi đó các nghiên cứu trên thế giới đã chỉ ra những tiềm

năng vô cùng to lớn của việc sử dụng mạng xã hội để cải thiện khả năng tiếng Anh của người học, đặc biệt là có vô số các thông tin và ngữ liệu tiếng Anh dồi dào trên các trang mạng xã hội. Mặc dù việc ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông (Information and Communication Technology) đã xuất hiện cách đây vài thập kỷ, tuy nhiên với sự bùng nổ của mạng xã hội như đã nêu trên, việc ứng dụng các công cụ này là một vấn đề rất thời sự trong nghiên cứu giảng dạy ngoại ngữ nói chung cũng như tiếng Anh nói riêng. Thực trạng sử dụng mạng xã hội để học tiếng Anh của người học ra sao, lợi ích cụ thể của việc sử dụng mạng xã hội đối với từng nhóm người học ESL hoặc EFL như thế nào, giáo viên có những phương cách nào để kết hợp mạng xã hội vào các bài giảng hoặc đưa nó vào một phần lớp học ngoại ngữ của mình đang là những đề tài được quan tâm bởi các nhà nghiên cứu cũng như bản thân các giáo viên.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lợi ích cụ thể của một số mạng xã hội phổ biến đối với việc học bốn kỹ năng cơ bản của Tiếng Anh

Trong ngữ cảnh của việc học dạy và học ESL/EFL, mạng xã hội đã được cho rằng có rất nhiều tác động thúc đẩy việc thực hành kỹ năng ngôn ngữ, cải thiện các kỹ năng và kiến thức ngôn ngữ cơ bản, cũng như khuyến khích động lực học và sự sáng tạo trong sử dụng ngôn ngữ.

Theo K. P. Ariantini et al. (2021), Facebook và Instagram rất hữu ích trong việc phát triển bốn kỹ năng của người học, ngữ pháp, từ vựng, phát âm và chính tả, đồng thời tăng cường động lực và sáng tạo cho việc học. Cũng theo nghiên cứu này, YouTube được xem là có ích cho bốn kỹ năng của sinh viên, ngữ pháp, từ vựng, phát âm, động lực và sáng tạo. WhatsApp được cho là có thể giúp đỡ sinh viên trong

bốn kỹ năng ngôn ngữ, từ vựng, phát âm, động lực và sáng tạo, nhưng không có nhiều tác động đối với ngữ pháp và chính tả của sinh viên. Trong khi đó, Twitter được bàn luận là hỗ trợ cho kỹ người học năng nói và viết của sinh viên, cải thiện từ vựng, phát âm, chính tả và sáng tạo của sinh viên.

Bên cạnh đó, YouTube đã được cho là là mạng xã hội có thể thúc đẩy kỹ năng nghe (Al-Arif, 2019; Wang & Chen, 2019), kỹ năng nói (Al-Arif, 2019; Wang & Chen, 2019), và cải thiện từ vựng của sinh viên (Al-Arif, 2019; Wang & Chen, 2019), cũng như phát âm, tư duy sáng tạo và phê phán của họ (Al-Arif, 2019). YouTube chủ yếu dựa vào video là phương tiện truyền thông âm thanh hình ảnh; phương tiện âm thanh hình ảnh sinh động có thể thu hút sinh viên, tạo động lực cho sinh viên xem, nghe và hiểu nội dung các video khi mà chủ đề của các video rất đa dạng, phong phú, được trình bày theo nhiều phong cách phù hợp với các nhóm khán giả cụ thể. Ngoài ra, video trên YouTube thường bao gồm phụ đề và mô tả giúp cải thiện kỹ năng đọc hiểu cho sinh viên. Trong khi đó, xem video trên YouTube cũng có thể thúc đẩy sinh viên viết bình luận và tóm tắt để cải thiện kỹ năng viết của họ (Al-Arif, 2019).

Với việc kết hợp hình ảnh, video và phụ đề là những tính năng chính của mình, Instagram được cho là có thể thúc đẩy khả năng sử dụng tiếng Anh tổng thể của sinh viên (Alshabeb & Almaqrn, 2018). Phụ đề trên Instagram đã được cho là có lợi cho việc cải thiện kỹ năng đọc và viết của sinh viên. Trong khi đó, những video được xem và chia sẻ có ích cho việc cải thiện kỹ năng nghe và nói của sinh viên. Hoạt động xem các video có phụ đề trên Instagram có thể thúc đẩy ngữ pháp, từ vựng, phát âm và chính tả của sinh viên (Al-Arif, 2019; Prasetyawati & Ardi, 2020). Hơn nữa, việc đưa lên những phụ đề, hình ảnh và video trên tài khoản Instagram của sinh viên giúp kích thích tư duy sáng tạo, khả năng tư duy phản biện (Al-Arif, 2019). Đây là một trong những lợi ích quan trọng nhất của Instagram đối với sinh viên EFL.

Đối với Twitter, các nghiên cứu cũng chỉ ra rằng Twitter giúp phát triển các kỹ năng và kiến thức cơ bản về ngôn ngữ cho người học, ví dụ như Al-Arif (2019). Tuy nhiên, lợi ích được ghi nhận nhiều nhất của Twitter là khả năng kích thích tư duy sáng tạo và phê phán giữa các sinh viên (Al-Arif, 2019; Alshenqeeti, 2018). Số lượng ký tự hạn chế khi viết (tweet) và trả lời tweet thúc đẩy tư duy sáng tạo và phê phán của người sử dụng. Viết một cách ngắn gọn sẽ giúp ích cho kỹ năng tổng hợp ý kiến, diễn đạt súc

tích ngắn gọn hơn so với viết tự do, không có giới hạn về số từ.

2.2. Một số gợi ý ứng dụng mạng xã hội trong giảng dạy Efl/esl

2.2.1. Sử dụng Facebook

Giáo viên có thể tạo nhóm riêng tư trên Facebook chỉ dành riêng cho một lớp học cụ thể. Điều này khiến mọi nội dung, thảo luận, và bài đăng chỉ được nhìn thấy bởi các thành viên trong nhóm. Do đó, người học có thể thoải mái tham gia các hoạt động trong nhóm.

Với các nhóm riêng tư này, giáo viên có thể lưu trữ tài liệu cho lớp học, giúp người học có thể tìm lại dễ dàng bất kỳ khi nào họ cần. Bên cạnh đó, giáo viên có thể đăng các bài báo, tin tức, video về các vấn đề nổi cộm hoặc các trào lưu được người học quan tâm để lấy ý kiến phản hồi, bình luận từ phía người học.

Một hoạt động khác trong nhóm Facebook là giáo viên có thể giao cho sinh viên lần lượt hoặc sinh viên tự do tạo các chủ đề (thread) trên nhóm để giáo viên và các bạn học trong nhóm bình luận, bày tỏ ý kiến. Điều này giúp tăng tính chủ động, sáng tạo của sinh viên.

Tương tự như vậy, giáo viên cũng có thể giao nhiệm vụ tự thu thập, nghiên cứu và đưa ra các phản hồi, bình luận về các tin tức, hình ảnh, video trên nhóm này bằng cách tạo ra các thread và liên tục bình luận (comment) vào các thread đó, lưu lại các đường link tin tức, hình ảnh, câu chuyện, vv... cùng với lời nhận xét của mình. Giáo viên có thể xem định kỳ để góp ý ngay hoặc sử dụng như một công cụ chấm điểm chuyên cần của người học.

Một hoạt động khác mà giáo viên có thể thực hiện trên nhóm Facebook đó là tạo các cuộc thăm dò ý kiến của người học. Điều này sẽ giúp giáo viên dễ dàng có một bảng tóm tắt về sở thích, mối quan tâm của sinh viên hiện tại hoặc tương lai và từ đó có thể xây dựng, thiết kế và chỉnh sửa chương trình học, lộ trình hay lựa chọn tài liệu phù hợp cho nhóm người học đó.

2.3.2. Sử dụng Youtube

Một cách sử dụng phổ biến của Youtube đó là sử dụng các video từ nền tảng này trên lớp học. Yêu cầu sinh viên xem video và trả lời các câu hỏi về các thông tin trong video cũng như các câu hỏi mở rộng về chủ đề của video. Với hơn 10 triệu video được gắn nhãn giáo dục, và rất rất nhiều các video được gắn nhãn khác như phù hợp với nhu cầu tìm hiểu kiến thức hoặc giải trí của người học, việc tìm kiếm các video về một chủ đề nào đó trong bài học là không hề

khó khăn. Tuy nhiên, giáo viên cần chọn lọc để tìm ra các video có độ khó phù hợp, cũng như chọn lọc các từ vựng, diễn đạt thường gặp phù hợp cho các nhóm người học khác nhau, vì đa số các video có nội dung hấp dẫn lại được trình bày với ngôn ngữ tiếng Anh thực tế (authentic English), chứ không phải Tiếng Anh đã được giản lược theo cấp độ của người học.

Tuy nhiên có một cách khác giáo viên có thể tận dụng các video có độ khó cao hơn so với trình độ của học viên này đó là giao cho học viên xem trước tại nhà, để học viên có nhiều thời gian tra cứu từ vựng hay cố gắng hiểu video trước khi thảo luận trên lớp. Điều này có thể được thực hiện một cách thuận tiện qua việc tạo các danh sách phát (playlist) trên Youtube theo từng đơn vị bài học hay từng khóa học cụ thể. Tất nhiên, các video trên Youtube cũng có thể được kết hợp với Facebook để lưu lại như một nguồn tài liệu hay một chủ đề thảo luận trên nhóm Facebook của lớp.

Một cách khác để sử dụng Youtube là ghi lại các bài giảng lý thuyết để người học có thể dễ dàng xem lại và đặt các câu hỏi, thắc mắc liên quan tại video. Điều này giúp người học sau có thể tìm xem các câu hỏi đã được trả lời phía trước, giúp thúc đẩy khả năng tự học của học sinh cũng như sự chủ động về thời gian, không gian học tập của họ. Ngoài ra, nó cũng giúp giáo viên tiết kiệm sức lao động và thời gian dành cho những việc cần thiết hơn đối với học sinh như sửa bài, đưa ra nhận xét cho người học.

2.3.3. Sử dụng Instagram

Giáo viên có thể tạo một tài khoản Instagram cho lớp học hoặc khuyến khích học sinh tạo các tài khoản cá nhân để theo dõi tài khoản chung của lớp. Đây sẽ là một cách tuyệt vời để kết nối và chia sẻ thông tin. Bằng cách này, giáo viên có thể tạo ra một không gian trực tuyến cho việc học tiếng Anh một cách thú vị và sôi động hơn. Giáo viên chia sẻ những hình ảnh và video liên quan ví dụ như từ vựng mới, câu truyện ngắn, giao tiếp liên văn hóa, hoặc thậm chí là xen những mẩu tin tức thời sự nóng, những câu chuyện giải trí hấp dẫn sử dụng tiếng Anh.

Ngoài việc sẻ nội dung tĩnh, người dạy cũng có thể tận dụng tính năng câu chuyện trên Instagram để chia sẻ thông tin hằng ngày và tạo ra các câu hỏi hoặc bài tập tương tác cho học sinh. Điều này tạo cơ hội để khuyến khích sự tương tác và sáng tạo từ phía học sinh.

Giáo viên cũng có thể sử dụng tính năng livestream trên Instagram để tổ chức các buổi thảo

luận hoặc hoạt động trực tuyến cần thiết ngoài lớp học với học sinh. Điều này giúp cho việc giải đáp thắc mắc và tương tác trực tiếp với học sinh, tạo ra một môi trường học tập đa chiều và sinh động.

3. Kết luận

Trong bài viết này, chúng ta đã tìm hiểu về một số lợi ích của việc sử dụng mạng xã hội trong các lớp học Tiếng Anh cho người học ESL/EFL, cùng với một số hoạt động mà giáo viên có thể thực hiện bằng cách kết hợp với các nền tảng này. Hiện nay, với sự phát triển không ngừng của công nghệ thông tin và truyền thông (ICT), các mạng xã hội ngày càng trở nên quan trọng và hữu ích hơn trong lĩnh vực giáo dục.

Việc khám phá và sử dụng đa dạng các nền tảng mạng xã hội không chỉ mở ra nhiều cơ hội mới mà còn mang lại trải nghiệm học tập phong phú và đa dạng cho học sinh. Bằng cách tích hợp các công cụ này vào quy trình giảng dạy, giáo viên có thể tối ưu hóa sự tương tác và thúc đẩy sự hứng thú của học sinh trong quá trình học.

Tuy nhiên, điều quan trọng là giáo viên cần linh hoạt và sáng tạo trong việc sử dụng các nền tảng mạng xã hội này. Người dạy cần phải hiểu rõ nhu cầu và mức độ sẵn lòng của học sinh, và tạo ra các hoạt động phù hợp để đảm bảo rằng môi trường học tập trực tuyến là một nơi kích thích và hỗ trợ cho sự phát triển của học sinh.

Nhìn chung, việc sử dụng mạng xã hội trong giáo dục không chỉ mở ra nhiều cơ hội mới mà còn đem lại nhiều lợi ích không ngờ cho cả giáo viên và học sinh. Điều quan trọng là chúng ta cần khai thác tối đa tiềm năng của các nền tảng này để nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập.

Tài liệu tham khảo

1. Akayoğlu, S., Satar, M., Dikilitas, K., Cirit, N. C., & Korkmazgil, S. (2020). Digital literacy practices of Turkish pre-service EFL teachers. *Australasian Journal of Educational Technology*, 36(1), 85-97. <https://doi.org/10.14742/ajet.4711>.

2. Al Arif, T. Z. Z. (2019). Indonesian University Students' Perception and Expectation towards ICT Use in Learning English as a Foreign Language. *Indonesian Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics*, 4(1), 133-145.

3. Alshabeb, A. & Almaqrn, R. (2018). A study of EFL Saudi students' use of mobile social media applications for learning. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL* (4). <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call4.17>.